

اطلاعیه دفاع

نام دانشجو: زینب رحیمی		نام استاد راهنما: دکتر مهرنوش شمس فرد	
مقطع: دکتری		رشته: مهندسی کامپیوتر	
نوع دفاع: ☐ دفاع پروپوزال ☐ دفاع پایان نامه ☒ دفاع رساله دکتری		تاریخ: ۱۷ آذر ۱۴۰۳	
		ساعت: ۱۲:۰۰	
		مکان: اتاق شماره ۲۰۰ دانشکده مهندسی و علوم کامپیوتر	
عنوان: شناسایی دانش بنیان استلزامات متنی با تمرکز بر علیت و تقابل			
داوران خارجی: آقایان دکتر فیلی و دکتر مینایی		داوران داخلی: آقایان دکتر شکفته و دکتر ملک	
<p>چکیده:</p> <p>شناسایی استلزامات متنی زیرمجموعه‌ای از شاخه معناشناسی رایانشی است که به استخراج اطلاعاتی که صراحتاً در متن بیان نشده‌اند و استنتاج روابط مستتر در متون زبان طبیعی می‌پردازد. این روابط می‌توانند میان بخش‌های یک جمله یا میان جملات مختلف وجود داشته باشند. وجود روابط علی یکی از نشانه‌های وجود استلزام متنی است و وجود روابط تقابل نشانه‌ای از عدم وجود استلزام میان دو قطعه متن است. لذا توجه به این دو نوع رابطه می‌تواند به شناسایی استلزام و استخراج روابط مستتر در متن کمک کند.</p> <p>این پژوهش به شناسایی استلزامات متنی با تمرکز بر علیت و تقابل با استفاده از روش مبتنی بر دانش می‌پردازد. توجه به روابط علی ضمنی و بی‌نشانه یا دارای نشانه‌های مبهم، در کنار سایر روابط صریح و نشانه‌دار از برتری‌های پژوهش حاضر است. در این راستا روال‌های استدلالی مجزا برای تشخیص روابط علی و تشخیص تقابل معنایی پیشنهاد شده و در مسئله کاربردی تشخیص استلزامات متنی به کار گرفته می‌شوند. به منظور استفاده از دانش در این روال‌ها، پیکره علیت فارسی ساخته شده و منابع دانشی (هستان شناسی‌های) علیت و تقابل تهیه شده‌اند و مدل‌های زبانی مورد استفاده به دانش موجود در این هستان شناسی‌ها تجهیز می‌شوند. سپس مدل‌های زبانی غنی‌شده با دانش، توسط دادگان استلزام ریز تنظیم می‌شوند و در فرآیند آزمون مورد استفاده قرار می‌گیرند.</p> <p>علاوه بر نوآوری در پیشنهاد روشی دانش‌بنیان در شناسایی علیت و تقابل برای زبان فارسی و طرح الگوهای تقابل در این زبان، تولید هستان‌شناسی علیت و تقابل و تولید پیکره فارسی محک برچسب خورده برای استلزامات مبتنی بر روابط علی و تقابل از دستاوردهای بدیع این رساله هستند. در پژوهش حاضر برای افزایش دقت سیستم شناسایی استلزامات، این دو مدل غنی‌شده با منبع دانشی، در ترکیب با یک سیستم مبتنی بر قاعده (برای شناسایی تقابل) استفاده شده است. همچنین برای بهبود نتایج، با بهره‌گیری از شبکه CNN، تغییراتی در معماری شبکه برای ریزتنظیم استلزام انجام شده است. سیستم نهایی دارای صحت ۸۷.۵ درصد است که نسبت به بهترین سیستم‌های مشابه روی دادگان آزمون مشابه، ۳.۵ درصد افزایش صحت دارد. زیرسیستم‌های شناسایی علیت و تقابل نیز پس از تزریق دانش به ترتیب ۵ و ۲.۲ درصد صحت بر روی پیکره محک تولید شده در این پژوهش، به نسبت سیستم پایه عملکرد بهتری داشته‌اند.</p>			